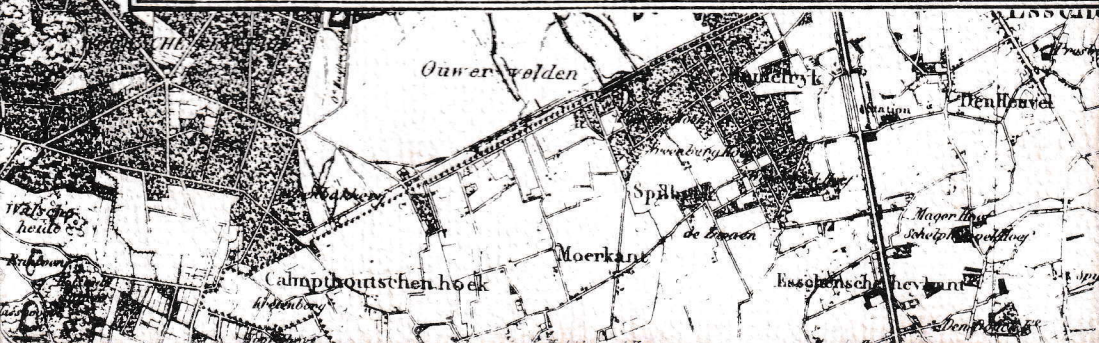

1-'91

Wouw in het nieuws anno 1890

De gebruikelijke informatiekkanalen, zoals daar zijn de dorpspomp of het kerkplein, zullen de meeste mensen anno 1890 wel voorzien hebben van het belangrijke nieuws in het dorp. De krant zal bijzaak geweest zijn. Allereerst omdat een relatief groot deel van de bevolking honderd jaar geleden nog moeite had met lezen en schrijven. En ten tweede omdat de krant was bestemd te zijn voor een meer elitair publiek. Wie het over een krant anno 1890 heeft, moet zich daar toch wat anders bij voorstellen dan hetgeen we vandaag de dag kennen. Geen dikke papierbundels maar summiere, gewichtige berichtgeving op 4 of 8 pagina's. Geen dagblad, maar een blad dat 3 maal per week verschijnt. En geen pakkende stukken, vette koppen of achtergrondinformatie, maar slechts puur feitelijke en summiere berichtgeving van hogerhand. Al lopen feiten en meningen nog al eens door elkaar heen, want de redakties verbergen zeker niet welke zuil zij vertegenwoordigen. Wie bijvoorbeeld de in onze streek verschijnende dagbladen De Grondwet en De Zoom leest zal het al na twee pagina's opvallen dat beide kranten duidelijke exponenten van de Rooms-katholieke zuil zijn. Een hoeveelheid kerkelijk nieuws dat men vandaag de dag alleen nog in de spreekbuis van het Vaticaan, Osservatore Romano, aantreft, ontgaat West-Brabant niet. Alle pauselijke en bisschoppelijke boodschappen zijn belangrijk nieuws en worden zelfs integraal overgenomen teneinde de lezer voor dwalingen te behoeden. En politiek wordt de lezer, voor zover hij tenminste tot het bevoorrechte deel der stemgerechtigden behoort, gewaarschuwd voor de liberale en socialistische dwalingen van die tijd, en gemaand vooral "recht in de leer" te blijven.

Zoeken naar nieuws over Wouw staat dan ook bijna gelijk met het zoeken naar de bekende speld in de hooiberg.

4

Roosendaal en Bergen op Zoom komen er nog best vanaf, want de kranten hebben ook lokale functies. Maar nieuws uit de omliggende dorpen wordt ergens in een kolommetje weggestopt. Het artikel "Wouw in het nieuws anno 1890" wordt trouwens extra bemoeilijkt doordat de desbetreffende edities van De Zoom niet beschikbaar zijn en die van de komende jaren zelfs in het geheel niet in de archieven aanwezig zijn. Voor dit jaar en de komende jaren zal ik me dus moeten behelpen met de microfiches van de Grondwet uit het Roosendaalse archief.

Welk nieuws nu komt er uit het Wouw van 1890?

Eigenlijk weinig, want slechts 14 keer is iets uit Wouw nieuwswaardig genoeg om de kolommen van De Grondwet te bereiken. En dat nog hooguit in een regeltje of tien. Op 7 januari de bekende bevolkingsstatistiek. Wouw telt 3748 zielen op 1 januari 1890, een toename van 189 in tien jaar tijd. Vrouwen en mannen lopen nagenoeg gelijk op: 1862 mannen en 1886 vrouwen. Pas een week of zeven later is er weer nieuws uit Wouw: wegens hondsdelheid moeten alle honden gedurende vier maanden van een muilkorf voorzien zijn. Maar, zo weet de krant als pikant detail te melden, omdat 3 gulden belasting per hond geheven wordt, hebben al vele Wouwenaren zich van hun huisdier ontdaan. Al twee dagen later is er weer nieuws. De feitelijke weergave van de aanbesteding van de klinkerweg van Wouw door de Spellestraat naar Steenberg, G. Metsers uit Ginneken was met een bedrag van f 15.688 de laagste inschrijver en F. Looijer te Gorinchem voor f 19.888 de hoogste.

In de maanden maart, april en juni is de handboogwedstrijd van het gezelschap "Unie" op het dorpsplein weer nieuws. De schutterij, die bij de weduwe Vriends gevestigd is, houdt een internationaal concours ter gelegenheid van het vijftig jarig bestaan. Aan het feest is een optocht verbonden en twee harmoniegezelschappen zullen het opluisteren. "Een regelingscommissie is reeds ijverig in de weer om bijtijds alles in orde te hebben". Een week later wordt gemeld dat "Oranje" en "Vlijt en Volharding" present zijn en dat een prachtige massief gouden medaille en een dito erekruis tot de prijzen behoren. Kennelijk is het evenement een manifestatie van formaat, want op 1 juni schrijft de krant dat men "met genoegen" vernomen heeft, dat de

4
Staatsspoorwegen aan de leden van de schutterijen speciale retourkaartjes voor de prijs van een enkele reis beschikbaar stelt. Jammer genoeg begint het evenement tragisch. Een van de Zeeuwse schutters, die oefenden op de banen van de Weduwe Verplancke, trof een 10-jarige jongen uit Rilland "onder een zijner oogen, hetwelk volgens de mening van een geneeskundige vermoedelijk verloren zal zijn". Overigens is het concours zelve prachtig geslaagd.

Verder zijn er nog enkele kleine nieuwtjes. Alhier is M. de B. uit Rucphen aangehouden op verdenking van oplichting en naar de gevangenis van Breda overgebracht. En toen W.G. Houtkooper, wonende nabij het spoorwegstation, naar huis terugkeerde werd hij door twee kerels "aangerand", mishandeld en van zijn portefeuille met 6 bankbiljetten van 25 gulden en 4 muntbiljetten van 10 gulden beroofd. Tenslotte nog twee heuglijke nieuwtjes. Onze dorpsgenoot, de heer J. Elst, student te Rolduc, heeft met gunstig gevolg het toelatingsexamen afgelegd voor een der Rijksuniversiteiten en onze "hooggeachte Burgervader de heer Chr. Daverveldt" trad 25 jaar geleden in het huwelijk. "Het zal den algemeen geachten jubilaris dien dag niet aan bewijzen van belangstelling ontbreken".

Tenslotte behaalden aan de gemeente teekenschool te Roosendaal "twee onzer dorpsgenoten een onderscheiding, nl. de heer Jac Dries en Jacobus Anthonissen".

En met deze wetenswaardigheden volsta ik.

Wie dit artikel vergelijkt met het artikel "De krant brengt...Wouw in 1989" in de tweede aflevering 1990 en geschreven door René Hermans, kan dus alleen maar constateren dat het in het Wouw anno 1890 een saai boel was, danwel dat het nieuws, net zoals nu, in 1890 letterlijk op straat lag, maar nog lang niet nieuwswaardig werd bevonden. Hoe dan ook, een onderzoek naar het nieuws anno 1890 is in ieder geval een stuk minder tijdrovend dan eenzelfde onderzoek naar het nieuws van 1990.

Dussen, oktober 1990.

Henk Hellegers.

Deze uitgave werd mede mogelijk
door de financiële steun van de
Drankencentrale "Wouw" B.V.

